

WSTĘP

Wspomaganie rozwoju dziecka to długotrwały proces, uwarunkowany wieloma czynnikami biologicznymi i społecznymi. Znajomość prawidłowości rozwojowych i mogących wystąpić zaburzeń oraz umiejętność pracy z dziećmi o różnych potrzebach pozwolą na zorganizowanie odpowiedniej opieki, adekwatnej do wymagań rozwojowych i sytuacji zdrowotnej najmłodszych. Dzieci z zaburzeniami rozwojowymi i chorobami przewlekłymi mają specyficzne potrzeby zarówno w obszarze opieki medycznej, jak i edukacji. W ich zaspokajaniu niezwykle ważną rolę odgrywają środowiska opiekuńczo-wychowawcze, czyli rodzice oraz nauczyciele i opiekunowie. W ostatnich dziesięcioleciach zwiększyła się liczba dzieci z problemami zdrowotnymi, a choroby przewlekłe występują nie tylko u dzieci w wieku szkolnym, lecz także młodszych. W związku z tym, że korzystanie z pomocy placówek opiekuńczo-wychowawczo-dydaktycznych (żłobków, klubów malucha, przedszkoli) jest dość powszechne wśród rodziców małych dzieci, istnieje konieczność dostosowania wiedzy przekazywanej nauczycielom i wszystkim osobom pracującym z dziećmi do aktualnych potrzeb najmłodszych.

Znajomość podstaw anatomii i fizjologii dziecka oraz wieku osiągnięcia poszczególnych kamieni milowych w rozwoju jest nie do przecenienia w pracy z małymi dziećmi. Odpowiednio przygotowana kadra opiekuńczo-dydaktyczna może nie tylko w optymalny sposób wspomagać rozwój małego dziecka, lecz także dostosować proces dydaktyczny do możliwości dziecka ze zdiagnozowaną chorobą. Posiadając wiedzę z tego obszaru, o wiele łatwiej jest podejmować działania ukierunkowane na wspomaganie rozwoju. Skuteczne działania powinny uwzględniać odpowiednie sposoby opieki w celu zminimalizowania zagrożeń i skutków zdrowotnych

wynikających z nieprawidłowości oraz zapobiegania pogłębianiu się tych zaburzeń. Ponadto sprzyjają one podejmowaniu działań profilaktycznych w celu zapobiegania innym nieprawidłowościom rozwojowym. Co więcej, dzieci zdrowe, pełnosprawne, odpowiednio ukierunkowane przez wychowawcę oswiają się z różnorodnością i uczą akceptacji inności drugiego człowieka. Wszystkie te czynniki mają wpływ na rozwój dziecka w różnych obszarach oraz na jego poczucie własnej wartości i funkcjonowanie w grupie rówieśniczej, tym samym wpływając pozytywnie na jego dalsze życie.

Niniejsza książka *Biomedyczne podstawy rozwoju dziecka dla studentów pedagogiki, opiekunów w żłobku i nauczycieli wychowania przedszkolnego* pomyślana została jako zwięzły przewodnik po anatomii i fizjologii w poszczególnych etapach rozwoju dziecka. Wyjaśnia ona i zwięźle przedstawia wiedzę na temat budowy i funkcjonowania organizmu, zwłaszcza tego małego, prawidłowości rozwojowych oraz najczęstszych zaburzeń rozwoju dziecka, chorób przewlekłych, a także sposobów wspierania go w różnych sytuacjach opiekuńczo-dydaktycznych.

Autorkami książki są osoby z wykształceniem pedagogicznym, posiadające bogaty dorobek naukowy oraz doświadczenie w kształceniu młodej kadry pedagogów. Książka jest przeznaczona dla opiekunów, nauczycieli, dyrektorów żłobków i przedszkoli oraz innych osób pracujących z małymi dziećmi, a także studentów przygotowujących się do pracy z dziećmi. Może być także z powodzeniem wykorzystana przez rodziców pragnących wiedzieć dlaczego, jak i po co.

Książka składa się z dziesięciu rozdziałów. Omówione w niej zostały podstawy genetyki człowieka oraz budowa, rozwój i podstawy funkcjonowania poszczególnych układów: pokarmowego, sercowo-naczyniowego, oddechowego, aparatu ruchu, nerwowego, zmysłów, moczowo-płciowego, odpornościowego i hormonalnego. Każda część tematyczna kończy się omówieniem możliwych wad lub zaburzeń funkcjonowania danego układu oraz przykładów jednostek chorobowych. Czytelnik otrzymuje podpowiedzi dotyczące postępowania z dzieckiem z określoną wadą genetyczną lub schorzeniem oraz wskazówki, kiedy należy zasięgnąć porady specjalistycznej. Przemyślany dobór treści zawartych w podręczniku o niewielkiej objętości oraz klarowny język przekazu umożliwiają zrozumienie podjętej problematyki przez osoby bez wykształcenia medycznego czy biologicznego. Rodzic, opiekun lub wychowawca ma ułatwione zgłębianie wybranych przez siebie zagadnień opisanych w pozycji dzięki licznym odnośnikom do piśmiennictwa, umożliwiającym dostęp do bardziej szczegółowych informacji.